

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 2021

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

(παρουσίαση στην Ολομέλεια του Κογκρέσου, 3.2022)

Η Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης κ. Marija Pejčinović Burić (εκλεχθείσα τον Ιούνιο 2019) στην παρουσίαση της Έκθεσης Αναφοράς της προς την Επιτροπή Υπουργών του Διεθνούς Οργάνου για το 2021 αναφέρθηκε εισαγωγικά στην εκ των πραγμάτων αρνητική εξέλιξη και το συνεπαγόμενο κλίμα, του Ουκρανικού πολέμου. Επιπλέον τονίστηκε η παραβίαση όλων των δημοκρατικών αρχών από την εισβολή της Ρωσίας και δη ενός ηγέτη που έχει προσωπική εμμονή με τον στόχο του, η κατάφορη παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών, ο ρόλος του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΣΤΕ) ως πλατφόρμας συνεργιών για την Ουκρανία και η αποβολή, από 16 Μαρτίου 2022, των Ρωσικών Αντιπροσωπειών από το Διεθνές Όργανο και όλα τα επιμέρους σώματά του.

Παρόλα ταύτα θετικά βήματα σημειώθηκαν προς την κατεύθυνση των στρατηγικών προτεραιοτήτων του ΣΤΕ, δείχνοντας ήδη τα πρωτόλεια αποτελέσματά τους και ανοίγοντας το δρόμο για όσα θα πρέπει να επιτευχθούν μακροπρόθεσμα.

Ειδικότερα, στην Έκθεση της Γ.Γ του ΣΤΕ για το 2021 αναφέρονται οι εξελίξεις αλλά και η στοχοθεσία σχετικά με τους κάτωθι τομείς :

- [Εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων](#) : τα όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης χρησιμοποίησαν τις επισκέψεις και το διάλογο, τις γνωμοδοτήσεις και τις εκθέσεις καθώς και παρεμβάσεις τρίτων μερών έμπροσθεν του Δικαστηρίου και της Επιτροπής Υπουργών προκειμένου να εξασφαλίσουν τον σεβασμό του Χάρτη από τις τοπικές αρχές. Συγκεκριμένα το Δικαστήριο δέχτηκε να εξετάσει πέρσι 1122 υποθέσεις, με τις 70 από αυτές να έχουν χαρακτηριστεί ως «πρότυπες» και με τον χαμηλότερο ποσοστό εκκρεμών υποθέσεων από το 2007.
- [Διαφύλαξη της Ελευθερίας Έκφρασης](#) : τόσο διά ζώσης όσο και διαδικτυακά η ελευθερία έκφρασης προστατεύεται από μία σειρά μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της Διάσκεψης Υπουργών του 2021, υπευθύνων για τα

MME και την Κοινωνία της Τεχνολογίας, για την αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους, τη διακυβέρνηση επικοινωνιών και MME, τις τεχνολογίες που επηρεάζουν την ελευθερία έκφρασης, την επικοινωνιακή διαχείριση των εκλογικών εκστρατειών. Παρόλα ταύτα η ρητορική μίσους, κυρίως εκπεφρασμένη διαδικτυακά, συνεχίζει να αυξάνεται ενώ η σχετική Πλατφόρμα που προωθεί την προστασία και ασφάλεια των δημοσιογράφων, έχει δεχτεί το 2021 τις περισσότερες καταγγελίες μέχρι σήμερα.

- [Καταπολέμηση Κοινωνικών Ανισοτήτων και Φτώχειας](#) : σε συνέχεια της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη, ο οποίος ενισχύθηκε με σημαντική απόφαση της Επιτροπής Υπουργών για την υιοθέτηση 14 συστάσεων σχετικών με την ίση πληρωμή, δύο επιπλέον κράτη μέλη επικύρωσαν τον αναθεωρημένο Κοινωνικό Χάρτη, ενώ μετά από πρόταση της Γενικής Γραμματέως μελετάται η ολοκληρωμένη διαχείριση ενός Συστήματος Συνθηκών από ειδική ad hoc ομάδα εργασίας (GT-CHARTÉ).
- [Μη-διάκριση και εξασφάλιση της Προστασίας Ευπαθών Ομάδων](#) : η εφαρμογή της Σύμβασης του ΣΤΕ για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της ενδο-οικογενειακής Βίας έχει οδηγήσει σε καιρίες βελτιώσεις σε αρκετές χώρες ενώ υποστηρίζεται και από ηλεκτρονικό εργαλείο εφαρμογής της για την καταπολέμηση αυτών των εγκλημάτων διαδικτυακά και μέσω τεχνολογίας. Ιδιαίτερα η Σύμβαση για την Προστασία των Παιδιών από Σεξουαλική Εκμετάλλευση (Σύμβαση Lanzarote) ολοκλήρωσε την 2^η Έκθεση Επίβλεψης εστιάζοντας στο πως οι νέες τεχνολογίες και το διαδίκτυο μπορούν να υποστηρίξουν την αντιμετώπιση αυτού του εγκλήματος. Μία σειρά δράσεων, στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου Δράσης για την Ενσωμάτωση των Ρομά και του Περιπλανώμενου Πληθυσμού (2020-2025), έχει επιδράσει θετικά στην αντιμετώπιση της διάκρισης κατά των τσιγγάνων, ενώ διαμορφώθηκε ένα νέο σχέδιο δράσης για την προστασία των ευπαθών ομάδων στο πλαίσιο της μετανάστευσης και του ασύλου. Το δε, Πρόγραμμα Διαπολιτισμικών Πόλεων λειτουργεί ως πλαίσιο για την πρόληψη και καταπολέμηση της συστημικής διάκρισης στην παροχή δημοσίων υπηρεσιών.
- [Καταπολέμηση της Ανισότητας, του Ρατσισμού, της Ξενοφοβίας και της Διάκρισης στην βάση της Θρησκείας ή Πεποιθήσεων](#) : ολοκληρώθηκε μία συνολική αναθεώρηση των δύο γενικών συστάσεων πολιτικής σχετικά με της πρόληψη και καταπολέμηση του αντισημιτισμού, του αντι-μουσουλμανισμού και των σχετικών διακρίσεων, μία πιλοτική αναθεώρηση των συστάσεων της

Επιτροπής των Υπουργών για την κοινότητα LGBTI σε συνεργασία με ειδικούς καταπολέμησης της ρητορικής μίσους και η αναθεώρηση τους Ευρωπαϊκού Χάρτη Άθλησης που θέτει την έμφαση στο δικαίωμα του ανθρώπου στην άθληση αλλά και στην ισότητα στον τομέα αυτό.

- [Ανεξάρτητα, Αποτελεσματικά και Ολοκληρωμένα Νομικά Συστήματα](#) : η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη Δημοκρατία μέσα από το Νόμο (Επιτροπή Βενετίας) υπήρξε πάντα πολύ δραστήρια εκδίδοντας εντός του 2021 γνωμοδοτήσεις για 12 νομικές αναθεωρήσεις, ενώ εκδόθηκε ένα εγχειρίδιο με κριτήρια και δείκτες διετούς εκτίμησης σχετικά με τα Ευρωπαϊκά Δικανικά Συστήματα.
- [Καταπολέμηση της Διαφθοράς, του Ξεπλύματος Χρημάτων και του Εγκλήματος στον Κυβερνοχώρο](#) : η Ομάδα Κρατών κατά της Διαφθοράς υιοθέτησε ένα σύνολο 43 Εκθέσεων Προσαρμογής και 2 Εκθέσεων Εκτίμησης, ενώ διαπίστωσε σημαντικά κενά στην εφαρμογή συστάσεων και αποφάσεων από τα κράτη μέλη. Ταυτόχρονα η ειδική επιτροπή του ΣΤΕ για την Εκτίμηση των Μέτρων Κατά του Ξεπλύματος Χρημάτων και της Οικονομικής Τρομοκρατίας (MONEYVAL) διεκπεραίωσε εργασίες σε 17 κράτη μέλη και περιφέρειες, υιοθετώντας τελικά 10 Εκθέσεις με ειδική αναφορά στους κανονισμούς για τα κρυπτονομίσματα, ενώ δυσαρέσκεια υπήρξε για την μέτρια εφαρμογή προηγούμενων συστάσεων. Σχετικά με το έγκλημα στον κυβερνοχώρο η Επιτροπή των Υπουργών παρέχει νέα εργαλεία προκειμένου να εντείνει τη συνεργασία για την ανεύρεση ηλεκτρονικών αποδείξεων, ενώ το Πρόγραμμα για το Διαδικτυακό Έγκλημα που εφαρμόζεται στο γραφείο του ΣΤΕ στην Ρουμανία (2021) οργάνωσε 400 δράσεις σε πάνω από 140 χώρες παγκοσμίως.
- [Εμπόριο Λευκής Σαρκός](#) : σε συνέχεια του «Χάρτη για την Ενδυνάμωση της Δράσης κατά της Εμπορίας Ανθρώπων και της Εκμετάλλευσης της Εργασίας», η Επιτροπή Υπουργών έχει δημιουργήσει μία υποεπιτροπή για την προετοιμασία σύστασης που να συμπληρώνει τα υφιστάμενα νομικά κείμενα των κρατών μελών. Νέες ηλεκτρονικές μορφές HELP εκδόθηκαν προκειμένου να υποστηρίξουν τους επαγγελματίες νομικούς στην αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος. Ειδικό Σχέδιο Δράσης διαμορφώθηκε πέρσι για την Προστασία των Ευπαθών Ατόμων στο Πλαίσιο της Μετανάστευσης και του Ασύλου στην Ευρώπη (2021-2025) με ειδική αναφορά στην προστασία των γυναικών υπό μετακίνηση αλλά και στα κέντρα υποδοχής καθώς και για την πρόσβασή τους στην πληροφόρηση και στη νομική στήριξη που μπορούν να λάβουν. Αντίστοιχα η Ομάδα Ειδικών για την Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων

(GRETA) στον 3^ο κύκλο έρευνας εστίασε στην πρόσβαση των θυμάτων στη δικαιοσύνη και τις αποτελεσματικές θεραπείες.

- [Η Τεχνητή Νοημοσύνη :](#) η ειδική Επιτροπή για την Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ), υπέβαλλε στην Επιτροπή των Υπουργών πρόταση στοιχείων που θα πρέπει να διέπουν την ανάπτυξη, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των συστημάτων ΤΝ στην βάση των σταθερών του ΣΤΕ. Η Επιτροπή συντίθεται από ειδικούς των κρατών μελών, παρατηρητές, μέλη της κοινωνίας των πολιτών, επιχειρηματίες καθώς και άλλους διεθνείς οργανισμούς. Επιπλέον μελετάται η διασύνδεση ΤΝ και Δημοκρατίας, Καλής Διακυβέρνησης, Διαδικασιών Λήψης Αποφάσεων, Ποινικού Δικαίου, Αυτόματης Διαχείρισης Προσωπικών Δεδομένων, Υγειονομικού Συστήματος και Τεχνών – Πολιτισμού.
- [Αντιμετώπιση της Περιβαλλοντικής Καταστροφής και της Κλιματικής Αλλαγής :](#) όλα τα όργανα του ΣΤΕ έχουν δεσμευτεί σε νέες δράσεις. Η Επιβλέπουσα Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα υιοθέτησε τον 3^ο τόμο του Εγχειριδίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και για το Περιβάλλον, βάσει της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των σταθερών που έχουν οριστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Υπάρχει και μία σκέψη για την ανάγκη νέας Σύμβασης για την Προστασία του Περιβάλλοντος μέσω του Ποινικού Δικαίου, μετά από σχετική σύσταση της Επιτροπής Υπουργών επί του θέματος. Η διεργασία ξεκίνησε πέρσι το Φθινόπωρο (2021) και θα ολοκληρωθεί το 2023, ενώ θα υπάρξει και μελέτη για την ανάγκη περαιτέρω νομικών κειμένων που θα χρειαστούν για να την υποστηρίξουν.
- [Υποστήριξη του Ρόλου και της Ποικιλομορφίας της Κοινωνίας των Πολιτών :](#) πέραν της υιοθέτησης, από την Επιτροπή των Υπουργών, της Σύστασης σχετικά με την Ανάπτυξη και την Ενδυνάμωση Αποτελεσματικών, Πλουραλιστικών και Ανεξαρτήτων Θεσμών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, υπήρξε μία σειρά παρεμβάσεων του Επιτρόπου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, μία Απόφαση της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης που καλεί τα κράτη μέλη να συγχρονιστούν με τα παγκόσμια πρότυπα επί του θέματος της ελευθερίας και συνέργειας και να καταπολεμήσουν τον συνεχώς συρρικνούμενο χώρο της Κοινωνίας των Πολιτών, σε ορισμένα κράτη.
- [Εκπαίδευση στην κατεύθυνση της Δημοκρατικής Συμμετοχής των Πολιτών :](#) κυρίως η ενδυνάμωση του ρόλου των νέων και η εμπλοκή τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Το Πλαίσιο Αναφοράς των Αρμοδιοτήτων για τον

Δημοκρατικό Πολιτισμό είναι ένα σημαντικό κείμενο και στοχεύουμε να το ενσωματώσουμε σε διάφορα προγράμματα συνεργασίας. Επίσης προωθείται πρόγραμμα καλών πρακτικών για την ακεραιότητα της ακαδημαϊκής κοινότητας ενώ το Παρατηρητήριο Διδαχής Ιστορίας της Ευρώπης έχει διαμορφώσει πλατφόρμα συνεργασίας ερευνητικών ιδρυμάτων και επαγγελματιών εκπαιδευτικών ιστορίας.

Η λίστα των πρωτοβουλιών και των εξελισσόμενων προγραμμάτων του ΣΤΕ που παρουσιάζονται στην αναλυτική Έκθεση της Γενικής Γραμματέως, είναι μακρά και επιλεκτική. Υπάρχουν πολλά περισσότερα παραδείγματα που αναφέρονται ανά κατηγορία, και αποτελούν την βάση για την επίτευξη των στρατηγικών προτεραιοτήτων του ΣΤΕ.

Η Γενική Γραμματέας καταλήγει αναφερόμενη στην βασική δύναμη του ΣΤΕ που δεν είναι άλλη από την αποφασιστικότητα των κρατών μελών της να πράττουν το ορθό ήτοι να επενδύουν στα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου, ως βάση για το μέλλον.

Το συνολικό κείμενο της Έκθεσης μπορείτε να βρείτε στον σύνδεσμο :
<https://www.coe.int/en/web/secretary-general/report-2022>

Περίληπτική μετάφραση από το πρωτότυπο

Χαμακιώτη Δέσποινα

Γραμματεία Εθν. Αντ/πείας Κογκρέσο ΣΤΕ

Διεθνείς Σχέσεις ΚΕΔΕ